

פברואר, 2023

שלום רב,

על פי חוקי המדינה, כל ניסוי המערב בעלי חיים (חולייתנים, פרט לבני אדם) מחוייב בקבלת היתר מהוועדה המוסדית לפיקוח על הניסויים בבע"ח (IACUC). ה IACUC פועלת תחת פיקוחו של המנל"מ והן תחת פיקוחה של המועצה הארצית לניסויים בבע"ח, שהינה הגוף המפקח על כלל הניסויים בארץ מטעם משרד הבריאות. לוועדה שלושה תפקידים עיקריים – (1) מתן היתר לניסויים בבע"ח, (2) הכשרת חוקרים בכדי שיוכלו לעבוד עם בע"ח, ו (3) פיקוח על הניסויים.

הרכב הוועדה:

הוועדה מורכבת משתי תתי וועדות – מצומצמת ומייעצת. הוועדה המצומצמת מכילה: נציג ציבור, נציג שאינו עוסק בבע"ח, וטרינר ראשי וחוקרים נוספים שנקבעים על פי שיוך פקולטי במטרה לחלק את העומס באופן הוגן בין הפקולטות השונות. הוועדה המייעצת כוללת חוקרים מהפקולטות השונות ואת יתר הוטרינרים.

אישור בקשות:

בקשה חדשה מתקבלת באתר משרד הבריאות (או מוגשת ע"י חוקר על טפסים שיקבלם ממזכירת הוועדה במידה ואתר המועצה תקול) ובמקביל טופס נספח טכניוני מלא נשלח ישירות למזכירת הוועדה (עד שלא מתקבל נספח טכניוני הבקשה לא מטופלת אלא אם כן מדובר בבקשה לשינוי פרוצדורה שלא הוסף בה חומר חדש). את הטפסים המעודכנים ניתן לקבל מהגב' לאה ריזל מזכירת הוועדה ב iacuc@technion.ac.il. בשלב ראשון הבקשה והנספח נשלחים ליו"ר הוועדה. היו"ר בוחן את הבקשה ופועל בהתאם לסוג הבקשה.

במידה והבקשה מוגשת בצורה מרושלת או לא ברורה, הבקשה תוחזר לחוקר ללא סקירה.

1. בקשה למחקר: בקשה למחקר נשלחת לחבר וועדה אחראי ועוד שני חברי וועדה מייעצת, אחד ווטרינר ואחד חוקר. בקשות בעלות אופי קליני נשלחות לחבר וועדה רופא ולוטרינר. הבקשה נשלחת לשלושת הסוקרים (וועדה ראשונה) יחד עם הנספח הטכניוני. הסוקרים קוראים את הבקשה ובוחנים אותה על פי הכללים המנחים. הסוקרים מחזירים באי מייל הערות או הודעה על אישור הבקשה למזכירת הוועדה לא יאוחר מ 12 יום לאחר קבלת האי מייל. לאחר קבלת ההערות חבר הוועדה האחראי על הבקשה מציג את הבקשה וההערות בדיון השבועי בפני הוועדה המצומצמת. את סיכום ההערות בתום הדיון, חבר הוועדה האחראי שולח ליו"ר הוועדה שעורך אותן ושולח יחד עם הבקשה חזרה לחוקר. לאחר שהחוקר מחזיר טופס מתוקן ותשובות להערות הוועדה היו"ר שולח את הבקשה לכלל חברי הוועדה (וועדה שנייה). הסוקרים המקוריים עוברים על התיקונים והסוקר האחראי מציג שוב בפני הוועדה המצומצמת. וועדה שנייה מסתיימת לאחר 12 יום. במידה ונשלחות הערות או מועלות בדיון על ידי מי מחברי הוועדה, הסוקר האחראי יבחן את ההערות, יערוך אותן ויעביר ליו"ר ולחוקר לסיבוב נוסף. במידה והוועדה אישרה את הבקשה או שלא התקבלו הערות נוספות, יבדוק היו"ר אם יש צורך באישור בטיחות ואו אישור על הדרכת כאב ולא יאשר את הבקשה עד לקבלת כל האישורים הנדרשים.

* במידה ובדוק לא מחזיר תגובה לאחר 12 יום ויותר נשלחת תזכורת ראשונה על ידי המזכירה ולאחר מספר ימים נוספים על ידי יו"ר הוועדה. בקשות שלא זוכות להתייחסות לתקופה של יותר מעשרים יום מועלות לדיון הוועדה ללא ההערות של הסוקר וזאת על מנת לא לעכב את החוקר. במקרה כזה נשלחת הודעה לסוקר וניתנת לו האפשרות להעיר בוועדה השנייה.

** מכיוון שכמות הבקשות המוגשות מדי שנה עולה העומס על הסוקרים הוא מאוד משמעותי ולכן הסוקרים לא תמיד מסוגלים לעמוד ב 12 הימים שהתבקשו להשיב על הסקירה. לכן, אנא התחשבו בעומס הרב של חברי הוועדה והגישו את בקשותיכם כחודשיים-שלושה בטרם אתם מתחילים את הפרוייקט. שימו לב שככל שהבקשה כתובה טוב יותר, כך יוקל על חברי הוועדה לסקור אותה והערות שתקבלו יהיו בהתאם.

2. בקשה לשינוי פרוצדורה: בקשה לשינוי פרוצדורה מוגשת על גבי הטופס הרגיל של משרד הבריאות. אין צורך להוסיף נספח אלא אם כן יש שינוי בחומר המוזרק לחיות. במקרה כזה, יש להוסיף נספח.

בקשה לשינוי פרוצדורה נבחנת על ידי יושב ראש הוועדה ואם מוצא את השינוי כשינוי קל שלא מעלה את חומרת הניסוי עבור בעלי החיים יעבירה לחבר וועדה מצומצמת אשר יכול לאשרה ללא צורך בקיום דיון עם כלל חברי הוועדה המצומצמת. במידה והשינוי כרוך גם בשינוי בתנאי הניסוי, הבקשה תועבר להתייעצות עם הווטרנר או לשיפוט חברי הוועדה.

בקשה לשינוי פרוצדורה לא יכולה לחרוג מהזמן של הבקשה המקורית ומספר בעלי החיים לא יכול לחרוג ממספר בעלי החיים שאושרו בבקשה המקורית. לאחר אישור שינוי הפרוצדורה יגרע מספר בעלי החיים מהבקשה המקורית.

3. בקשה לשימוש בבעלי חיים לצרכי הוראה: בקשה כזו מועברת במייל לכל חברי הוועדה המצומצמת. במידה ואין הערות על ידי מי מחברי הוועדה תוך 12 יום הבקשה מאושרת.

4. בקשה למושבת גידול: בקשה לגידול מושבה מוגשת על גבי הטופס הרגיל. אין צורך בנספח. הבקשה מועברת לסוקר אחד חבר הוועדה המצומצמת. במידה והסוקר מאשר הבקשה מאושרת ללא מעבר לוועדה שנייה.

הנפקת אישורים לחוקרים: כל חוקר או סטודנט בטכניון שעוסק בניסויים בבעלי חיים צריך להחזיק במספר אישור אתיקה טכניוני. סטודנט או חוקר שעבר את קורס ההכשרה הטכניונית מקבל מספר אישור הסמכה. סטודנט שלא עבר הכשרה ומבקש להצטרף למחקר קיים במהלך השנה נדרש לעבור את הקורס המקוון ולהתחייב להשתתף ביום ההכשרה המעשי הקרוב שמתקיים שלוש פעמים בשנה. חוקר ראשי שמבקש אישור טכניוני מגיש בקשה ליו"ר הוועדה. יו"ר הוועדה מאשר על סמך ניסיון העבר של החוקר. במידה ויו"ר הוועדה מתרשם שלא קיים ניסיון מספק החוקר מופנה ללומדה ומתבקש להביא על כך אישור. כמו כן החוקר מופנה לפגישה עם הווטרנר ליו"ר הנחייה ולפגישה נוספת עם יו"ר הוועדה. סטודנט או משתתף במחקר שעבר הכשרה באוניברסיטה אחרת בארץ או בחו"ל מגיש בקשה ליו"ר הוועדה. יו"ר הוועדה בוחן את הבקשה ואת האישור מהאוניברסיטה האחרת ומאשר בכפוף להדרכת וטרנרית על נוהלי בית החיות.

קורס טכניוני להכשרה לניסויים בבעלי חיים: משנת 2019 הטכניון עבר לקורס הכשרה מקוון + יום מרוכז של הרצאות ומעבדה. היום המרוכז מתקיים שלוש פעמים בשנה או בהתאם לצורך. סטודנט שעבר את כל הקורסים ברשת והשתתף ביום המרוכז מקבל אישור טכניוני לעבודה עם בע"ח. הקורס המקוון משתמש בפלטפורמת AALAS (AALAS Learning Library aalaslearninglibrary.org) וכולל מספר הכשרות.

יו"ר הוועדה הוא האחראי האקדמי על הקורס והווטרנר/ית הראשית/ת וצוות בית החיות בונים ומעבירים את הקורס. באחריות הוועדה לבחון את תכני הקורס ודרך ההכשרה הטכניונית אחת לשנה.

פיקוח על הניסויים : כחלק מתפקידי הוועדה, חברי הוועדה גם עורכים ביקורות בבתי החיות. בביקורות אלו, פרט לבדיקת תשתיות בתי החיות ונהלי העבודה השוטפים, נפתחים כלובים, נבדקים הרישומים ונבדקת העמידה בהיתרים. כל חריגה שתימצא תדווח הן לשאר חברי הוועדה והן למנל"מ ובהתאם לחומרת החריגה אנו עלולים לסגור את ההיתר ולמנוע מהחוקר לעבוד.

באיחולי מחקר פורה ומוצלח,

פלג

פרופ' חבר פלג חסון
יו"ר הוועדה המוסדית לפיקוח על ניסויים בבע"ח